

Openingsrede van de voorzitter Ir. A. J. van der Poel, gehouden op de 53e voorjaarsvergadering van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging op vrijdag 8 juni 1979

Dames en heren,

Aan het begin van de 53e voorjaarsvergadering onzer vereniging is het mij een genoegen u als nieuwe voorzitter van harte welkom te heten in Nulde aan de boorden van de randmeren, scheiding tussen het oude en het nieuwe land.

Wij zullen ons vandaag richten op het oude land, waar we in het Leuvenumse Bos, eigendom van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, kennis zullen nemen van natuurlijke verjongingstechnieken, terwijl we ons voorstellen de najaarsvergadering te houden in het nieuwe land.

Sinds onze najaarsvergadering is onze vereniging getroffen door het overlijden van Ir. K. H. Vixeboxse, directeur van Flevohout N.V.

Het secretariaat leed ernstig verlies door de plotselinge dood van de heer E. van der Heijden. Hoewel niet iedereen zich daarvan bewust zal zijn, besteedde Van der Heijden meer energie en tijd aan onze vereniging dan wie ook. Gedurende vele jaren coördineerde Van der Heijden alle activiteiten het secretariaat betreffende en zorgde hij steeds weer voor een vlekkeloos verloop van de binnenlandse excursies.

Wij zullen hem als zorgvuldig en nauwgezet medewerker achter de schermen zeker missen. Ik verzoek u op te staan en enkele ogenblikken te wijden aan zijn nagedachtenis.

Bij de najaarsvergadering onzer vereniging was de inkt van de op het wereldbosbouwcongres uitgebrachte resoluties nog nat, zodat u daaromtrent toen niet veel te horen hebt gekregen. Inmiddels zijn in de aflevering van februari van het tijdschrift de belangrijkste items van dit congres door Van den Bos toegelicht.

Voor Europa en dus ook voor Nederland worden o.a. de volgende belangrijke punten naar voren gehaald:

- het op zo kort mogelijke termijn komen tot een zeer zuinig en efficiënt gebruik van de grondstof hout en de houtbehoefte van de rijke landen in hogere mate dekken uit de houtproductie dezer landen.

Waar het voor Nederland onmogelijk is deze problematiek alleen aan te pakken is het verheugend te constateren dat de Raad van Europese Gemeenschappen nu het bosbouwbeleid en een mogelijke coördinatie daarvan op communautair niveau onderwerp van overleg zal maken. De door de Europese Commissie ingestelde werkgroep "Coordination of Forestry Policies of the Member States" heeft de beraadslagingen voorbereid daarbij o.a. steunend op een advies van de afdeling voor de Landbouw van het Economisch en Sociaal Comité.

Dit advies is verschenen onder de titel "De toekomst van de bosbouw in de Gemeenschap". Er zal naar worden gestreefd de doelstellingen en de beginselen van een bosbouwbeleid vast te leggen, waarbij de functies van het bos voor de houtproductie, voor het milieubehoud en voor de recreatie uitgangspunten zijn. Hierbij moet in overweging worden genomen dat een communautair bosbouwbeleid slechts tot stand kan komen in nauwe samenhang met de eisen van andere vormen van bodemgebruik, grondstoffenbeleid en industriepolitiek.

In aanmerking genomen, dat het tekort aan hout en houtproducten op de communautaire handelsbalans op de tweede plaats komt, na de olie, nu reeds een bedrag uitmakend van 8 miljard ERE, hetgeen tot het jaar 2000 met 2% per jaar zal toenemen, zal het houtaanbod in Europa moeten worden verhoogd door verhoging van de productie in bestaande bossen en door bosuitbreiding. Slechts door een gezamenlijke inspanning is dit tot stand te brengen.

Daar het bos in de EEG steeds een nagenoeg verwaarloosde bedrijfstak is geweest is het ook van betekenis dat deze kritiek ook is geuit in de elfde regionale Europese FAO conferentie met name door te stellen, dat het bos in de Europese economie een ondergewaardeerd element is en dat het bos tot nu toe onvoldoende financiële steun heeft ondervonden.

In ons land is de situatie niet anders. Dat er een energiepolitiek, een verkeerspolitiek en een landbouwpolitiek is, is voor iedereen duidelijk, maar dat er ook een bospolitiek moet zijn daar werd behalve

door degenen die direct bij het bos betrokken zijn, nauwelijks over nagedacht. Hoewel de positie nog betrekkelijk zwak is constateer ik dat de belangstelling vanuit de politiek toeneemt maar helaas veelal om andere redenen dan de hierboven gesignaleerde.

Ik behoef er nu niet meer mijn verbazing over uit te spreken, zoals uw voorzitter deed op de 50e voorjaarsvergadering van april 1976, dat bij de begrotingsbehandeling van Landbouw en Visserij voor het eerst in de parlementaire geschiedenis aandacht werd besteed aan de bosbouw.

De bosbijdrageregeling, nu toegekend voor ca. 135.000 ha., heeft in de slechte bedrijfseconomische situatie van de bosbeheerder enig soelaas geboden.

Uit het onderzoek naar de bedrijfsuitkomsten van het particuliere bosbezit was wel duidelijk naar voren gekomen, dat de rode cijfers een overheersende rol speelden. Maar de feitelijke oorzaken van de verschillen in bedrijfsresultaten zijn nog onvoldoende bekend en ik zou er op aan willen dringen hieromtrent het inzicht te verdiepen.

In de vorige voorjaarsvergadering heeft de voorzitter reeds aangekondigd dat de minister van Landbouw en Visserij had medegedeeld het voornemen te hebben de Boswet te herzien, mede in verband met het verlenen van een wettelijke basis van de in het kader Beschikking Bosbijdragen voorgeschreven beheersplannen.

Inmiddels wordt ook bezien in hoeverre het gewenst zou zijn in verband met de stimulering van de bosaanleg door particulieren, de mogelijkheden tot ontheffing van de herplantplicht te vergroten. De ontheffing zou vooral gericht moeten zijn op de productie van hout in korte omlopen. Ook zal nagegaan moeten worden op welke wijze de door de minister aangekondigde aanwijzing van bosreservaten een bescherming via de wet moet krijgen. Het zal u immers bekend zijn, dat de minister van Landbouw de bosreservaten in de actualiteit heeft gebracht door zijn mededeling gedaan gedurende de Tweede Kamerszitting van 1977/1978:

"Teneinde het inzicht te verdiepen in de relatie tussen beheers- en inrichtingsmaatregelen en de natuurlijke processen, die daarbij een rol spelen, bestaat het voornemen in de diverse Nederlandse bostypen, complexen te reserveren, waarin het beheren gericht zal zijn op dit doel: zogenaamde bosreservaten."

Het door de minister genoemde inzicht zal slechts worden verkregen op een op deze beheersproblematiek gericht onderzoek. De voorbesprekingen hierover hebben inmiddels plaatsgevonden en de studiekering van onze vereniging is voornemens zijn

najaarsbijeenkomst aan dit onderwerp te wijden.

Met zorg hebben wij kennis genomen van de discussies in de Tweede Kamer naar aanleiding van de begrotingsbehandeling van CRM over het takenpakket en de departementale plaats van het Staatsbosbeheer. Wij hebben in dit verband de leden en plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie voor Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk alsmede de Vaste Commissie voor Landbouw en Visserij in herinnering gebracht het door onze vereniging in 1975 naar voren gebrachte standpunt dat het Staatsbosbeheer ongedeeld dient te blijven met een zelfstandige positie binnen het Departement van Landbouw en er op gewezen dat dit standpunt nog steeds bij ons leeft.

Energie is een schaars goed geworden en u kunt geen krant opslaan waarin niet op enigerlei wijze dit een onderwerp is van bespiegelingen en zorgwekkende prognoses. Het is dan ook verklaarbaar, dat in toenemende mate gezocht wordt naar alternatieven voor onze huidige energiebronnen. In verschillende landen wordt onderzoek verricht in hoeverre hout een bijdrage kan leveren aan de energiebehoefte. Ook in ons land wordt meer aandacht besteed aan deze problematiek en is het onderzoek gericht op de teelt van hout in korte omlopen. Bij het verder stijgen van de energieprijzen kan het ook interessant worden de aandacht te richten op de vervaardiging van alcoholen uit organisch materiaal waarbij het misschien nog wel zover komt, dat onrendabele dunningen rendabel worden. Met zorg hebben wij kennis genomen dat de laatste tijd diverse houtverwerkende industrieën hun poorten hebben moeten sluiten. Deze ontwikkeling wordt mede veroorzaakt door de lage prijzen, waarvoor de Verenigde Staten en Canada hun houtprodukten aanbieden. Voorspellingen omtrent de duur hiervan zijn moeilijk te geven, maar de vraag of in Nederland de houtverwerkende industrie met steunmaatregelen moet worden begeleid is wel actueel.

We hebben sinds jaren weer eens een strenge winter gehad en de gevolgen daarvan zijn overal in parken, plantsoenen en particuliere tuinen te onderkennen. Ook het bos heeft plaatselijk ernstig geleden. Vooral jonge beplantingen van *Pinus nigra* en *Tsuga* hebben het moeten afleggen. Ook de plantprogramma's dreigden door het lang aanhouden van de vorst in de knel te komen, maar door het lang uitblijven van het voorjaar kon nog veel worden verwezenlijkt. De eitjes van de nonvlinder, sinds 1908 niet meer in Nederland gesignaleerd, hebben de winter wel overleefd. Het is nog niet te voorspellen in hoeverre de vorig jaar in Ugchelen plotseling uitgebroken plaag zich verder zal uitbreiden. Een directe

melding aan de bevoegde instanties van optredende nonvlinderconcentraties is zeer gewenst.

Ook andere plagen blijven ons zorgen baren. De agressieve stam van de iepenziekte is inmiddels in geheel Nederland waargenomen. Met financiële hulp van het ministerie van Landbouw is de opruiming van zieke iepen met kracht aangepakt. Ook de EEG heeft nu belangstelling getoond door financiële middelen ter beschikking te stellen voor gecoördineerd onderzoek. In het kader van dit door de EEG gesubsidieerde iepenziekteproject vond een eerste bijeenkomst plaats van een 15-tal specialisten uit de lidstaten op het onderzoeksterrein van de schimmel en de veredeling. Specialisten op het gebied van de entomologie kwamen inmiddels in Brighton bijeen. Afspraken werden gemaakt over de voortgang van gecoördineerd onderzoek.

Vandaag een maand geleden namen wij afscheid

van de scheidende directeuren van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, de heren Gorter en Van Soest. De grote verdiensten van deze beide directeuren is door velen in vele toonaarden bezongen, waarbij wij ons van harte aangesloten weten. De verjongde directie, bestaande uit de heren Kroesen, Van Herwerden en Hessels is sinds 1 februari van dit jaar actief. Wij wensen dit triumviraat eensgezindheid en verbeeldingskracht toe.

Alvorens mijn openingswoord te besluiten wil ik er mijn verheugenis over uitspreken, dat ter voorkoming van vermenging van ambtelijke functies de heer Van Vloten, onze vorige voorzitter, zich bereid heeft verklaard vooralsnog onze vereniging te vertegenwoordigen in de Bosbouwvoorlichtingsraad.

Dames en heren, ik wens u een plezierige en nuttige dag toe en verklaar onze 53e voorjaarsvergadering voor geopend.

Verslag van de 53e voorjaarsvergadering gehouden op 8 juni 1979 te Nulde (Putten).

- De voorzitter opent de vergadering met het uitspreken van zijn rede, die in zijn geheel in dit nummer van het bosbouw tijdschrift is opgenomen. Met enige ogenblikken van stilte wordt het overlijden herdacht van Ir. K. H. Vixeboxse en E. L. van der Heyden.

- Aanwezig zijn 94 leden.

- De notulencommissie, bestaande uit J. J. E. Bruggenkamp-Brinkman, H. Lambermont en F. J. Somsen heeft de notulen van de 54e najaarsvergadering goedgekeurd. De commissie wordt onder dankzegging gedecarieerd.

- In de commissie ter verifiëring van de notulen van de 53e voorjaarsvergadering worden benoemd mev. M. ten Cate-van Elsland, Jhr. W. H. de Beaufort en G. Kuipers.

- Bericht van verhindering werd ontvangen van Jhr. L. H. J. M. van Asch van Wijck, J. van den Bos, W. Boxsem, D. P. R. A. Bouvy, G. Bruggink, J. S. F. Gimbrère en echtgenote, E. de Maes Janssens, H. Meijers, mw. J. J. M. H. Oudemans, A. H. Schaafsma, P. Schmidt, G. Sissingh, A. Stoffels, A. Teerink, E. Troeleman, A. D. Verhooff, C. van Vredenburg, mw. C. E. van der Waals Nachenius, P. de Wit, het Bestuur van de Provincie Gelderland.

- Sinds de najaarsvergadering traden de volgende nieuwe leden toe tot de Vereniging: ing. J. Beekhuis,

ir. M. Bouman, ing. C. J. J. M. van der Heijden, mw. ing. A. Rodenburg, ing. J. van Schendel, mw. ing. F. Schennink, drs. P. H. A. Steinmetz.

- Drie donateurs hebben in dezelfde periode hun lidmaatschap opgezegd.

- Er wordt wederom nagegaan of er voldoende belangstelling bestaat voor een bosbouwreis naar de Verenigde Staten. De initiatiefnemer en organisator is G. Memelink. Een eventuele reis zal onder auspiciën van de KNVB plaatsvinden.

- Er is een ad hoc commissie in het leven geroepen om de wensen, die ten aanzien van een statutenwijziging in de najaarsvergadering van 1978 reeds naar voren zijn gekomen, op mogelijke verwerking te bezien. Deze commissie is als volgt samengesteld: Jhr. L. H. J. M. van Asch van Wijck, Jhr. Mr. W. van Nispen tot Sevenaer, P. N. Ruige, H. M. Heybroek, C. J. Stefels (coördinator).

- G. W. Mulder deelt namens de kascommissie mee, dat de kas en de boeken over 1978 door de commissie in orde zijn bevonden. De commissie stelt voor de penningmeester te dechargeren voor wat betreft het financieel beheer over 1978.

- Bij afwezigheid van de penningmeester wordt door C. J. Stefels een korte toelichting gegeven op de rekening van baten en lasten. Het bestuur legt alsnog de begrotingswijziging totaal f 11.000,- ten